

СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Брюксел, 15 ноември 2004 г.

Заклучения

на Съвета и на представителите на правителствата на страните-членки от срещата на Съвета, във връзка с бъдещите приоритети на нарастналото европейско сътрудничество в професионалното образование и обучение (ПОО)
(Преглед на Резолюцията на Съвета от 19 декември 2002 г.)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТА НА СТРАНИТЕ-ЧЛЕНКИ НА СРЕЩАТА НА СЪВЕТА

СЪЗНАВАТ, че

Съветът (Образование, Младеш и Култура) одобри на 12 декември 2002 г. Резолюция за насърчаване на нарастналото европейско сътрудничество в областта на ПОО¹. Това решение беше отразено в декларация, приета от министрите по ПОО на страните-членки на ЕС, страните от Европейската асоциация за свободна търговия / Европейската икономическа зона, страните-кандидатки, Комисията и европейските социални партньори, на срещата им в Копенхаген на 29-30 ноември 2002 г., като стратегия за подобряване на постиженията, качеството и атрактивността на ПОО (Копенхагенски процес).

Общият междинен доклад на Комисията и Съвета 2 *“Образование и обучение 2010”* (от 26 февруари 2004 г.) за заседанието на Европейския съвет през пролетта на 2004 г., включва и доклад за напредъка по отношение на първите конкретни резултати от Копенхагенския процес, и признава неговата роля за насърчаване реформата, подпомагаща ученето през целия живот и изграждаща взаимно доверие между страните-членки, както и между всички ключови фигури в областта на ПОО.

Междинният доклад препоръчва като приоритет разработването на общи европейски насоки и принципи и тяхното прилагане на национално равнище, в съответствие с националната ситуация и зачитайки компетенциите на страните-членки.

След ноември 2002 г. Съветът прие, като резултат от нарастналото сътрудничество в областта на ПОО и ученето през целия живот, серия от нормативни актове насочени към човешкия капитал за социално единство и конкурентноспособност³, ориентиране през целия живот⁴, принципи за идентифициране и валидиране на неформалното и самостоятелното учене⁵ и осигуряване на качество в ПОО⁶; беше приета обща позиция по единната Европас рамка за прозрачност на квалификациите и компетенциите.

ПРИЗНАВАТ, че

Копенхагенският процес повиши профила на ПОО на европейско равнище и по отношение на Лисабонската стратегия. Страните-членки и заинтересованите институции и организации

¹ Прието на 19 декември 2004 г., OS13, 18.1.2003, р.2.

² Общ доклад на Съвета по образование и на Комисията за прилагането на Лисабонската стратегия: *“Образование и обучение 2010”: успехът на Лисабонската стратегия изисква спешни реформи”*.

³ ОJ С 295, 5.12.2003.

⁴ 9286/04 EDUC 109 SOC 179, май 2004.

⁵ 9600/04 ЕДУЦ 118 СОЦ 253, май 2004

⁶ 9599/04 ЕДУЦ 117 СОЦ 252, май 2004

постигнаха общо разбиране за предизвикателствата, съгласуваха стратегии за тези предизвикателства и разработиха средства за прилагането им.

За постигане на лисабонските цели за образование и обучение е необходимо засилване на ПОО в контекста на *“Образование и обучение 2010”*. Особено внимание трябва да се отдели на прилагането на Копенхагенския процес на национално и европейско равнище, имайки предвид общите европейски насоки и принципи, приети от Съвета.

НАБЛЯГАТ, че:

Копенхагенският процес ще продължава да определя политическите приоритети за постигане на лисабонските цели в областта на ПОО в рамките на работната програма *“Образование и обучение 2010”*, с цел да се реализира действителен европейски пазар на труда. Общият междинен доклад определя редица лостове и приоритети за прилагане, базирани на реформите и инвестирането в ключови области за превръщане на системите на образование и обучение в еталон за световно качество до 2010 г., а ученето през целия живот - в конкретна реалност. Това включва необходимост от ефективно мобилизиране на необходимите инвестиции и насочване на вниманието към развитието на ключови компетенции през целия живот, като например учене как да се учи, усъвършенстване и развитие на дух на предприемачество.

В съответствие с принципите на Резолюцията на Съвета от 19 декември 2002 г. *“мерките трябва да бъдат доброволни и да се разработват на принципа на сътрудничество отдолу – нагоре”*.

ПОО намира все повече място на всички образователни равнища, като допълването и изграждането на връзки между ПОО и общото образование, и особено с висшето образование, трябва още повече да се развива.

ПРИЕМАТ, че:

На национално равнище, приоритет трябва да бъде даден на:

i) използване на общи инструменти, указания и принципи за подпомагане на реформите и развитието на системите и практиките за ПОО, например по отношение на прозрачността (Европас), ориентирането през целия живот, осигуряване на качество и идентифицирането и валидирането на неформалното и самостоятелното учене. Това трябва да включи засилване на взаимовръзката между инструментите и нарастващата заинтересованост на институциите и организации на национално, регионално и местно равнище в страните-членки за повишаване на яснотата и взаимното разбиране;

ii) подобряване, където е възможно, на *“системите за данъци и печалби за насърчаване на обучението”*, както се препоръчва от Лисабонският европейски съвет⁷

iii) използване на Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие с цел подпомагане развитието на ПОО. След споразумение за бъдещите европейски структурни фондове, и в съответствие с политическата ориентация на тези фондове през 2007-2013 година, фондовете ще подпомагат ключовата роля на образованието и обучението в процеса на развитие на икономиката и социалното единство, за изпълнение целите на програмата *“Образование и обучение 2010”*, за посрещане нуждите на малките и средни предприятия и предизвикателствата пред осъвременяването и развитието на уменията на населението.

iv) по-нататъшно развитие на системите на ПОО, с цел да се посрещнат нуждите на хората и групите в риск на пазара на труда и социална изолация, и по-специално, на ранно напускащите училище, нискоквалифицираните, емигрантите, хората с увреждания и безработните. Това

⁷ Заключение на Президентството – точка 23

трябва да се осъществи чрез комбинация от целеви инвестиции, оценяване на приоритетното учене и целево обучение, и осигуряване на възможности за учене.

v) развитие и прилагане на подходи за отворено учене, позволяващо на хората да определят индивидуалните си пътища за развитие, съпроводено от подходящо ориентиране и консултиране. Отвореното учене трябва да бъде допълнено от изграждането на гъвкави и отворени рамки на ПОО, с цел премахване бариерите между ПОО и общото образование и засилване взаимовръзката между началното и продължаващото обучение и висшето образование. В допълнение, трябва да бъдат предприети дейности за интегриране на мобилността в началното и продължаващото обучение.

vi) нарастване приложимостта и качеството на ПОО, чрез включване на всички ключови фигури в процесите на национално, регионално и местно равнище, особено по отношение на осигуряването на качество. За постигането на този ефект трябва да бъдат насърчени институциите в областта на ПОО да участват в подходящо партньорство. Особено важно е да се отдели по-голямо внимание на ранното определяне на нуждите от умения и планирането на услугите за ПОО, като ключовите фигури, в това число и социалните партньори, ще играят основна роля в този процес.

vii) по-нататъшно развитие на благоприятна среда за учене в обучаващите институции и на работните места. Това налага прилагане на педагогически подходи, които подпомагат самоорганизацията на ученето и прилагат потенциала на информационните и компютърни технологии и електронното учене, с което ще се подобри качеството на обучението.

viii) продължаващо развитие на компетенциите на учителите и обучителите в областта на ПОО, в съответствие с техните специфични потребности от учене и променящата им се роля в резултат от развитието на ПОО.

ПРЕМАТ, че:

На европейско равнище приоритет трябва да бъде даден на :

i) консолидация на приоритетите на Копенхагенския процес и ускоряване постигането на конкретни резултати.

ii) разработване на отворена и гъвкава европейска рамка на квалификациите, основана на прозрачност и взаимно доверие, която ще изиграе роля на общо указание едновременно за ПОО и висшето образование, и основаваща се преди всичко на компетенциите и резултатите от ученето.

iii) развитие и прилагане на Европейска система за трансфер кредити за ПОО (ЕКПОО), позволяваща на учещите, при преместване от една в друга национална система за ПОО, да разчитат на постигнатите до този момент резултати от обучението.

iv) изследване на специфичните потребности за учене и промената се роля на учителите и обучителите в областта на ПОО и на възможностите да се направи тяхната професия по-атрактивна, включително непрекъснатото осъвременяване на техните професионални умения.

v) подобряването на обхвата, точността и надежността на статистиката за ПОО, което ще подпомогне оценката на прогреса.

ПОКАНВАТ СЕ СТРАНИТЕ-ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА В РАМКИТЕ НА ТЕХНИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ

- Да рационализират и ускорят, в съответствие с Общия междинен доклад, процесите в областта на образованието и обучението на европейско равнище чрез събиране на приоритетите на горепосочените заключения и на групите по Копенхагенския процес в рамката на работната програма “Образование и обучение 2010“.
- Да подготвят и практически изпробват предложенията за Европейска рамка на квалификациите и Европейска система за трансфер на кредити за ПОО.
- Да развият единен подход и тясно сътрудничество, както на национално, така и на европейско равнище, с:
 - висшето образование, включващо развитията по Болонския процес;
 - европейските политики в областта на икономиката, заетостта, устойчивото развитие и социалната интеграция (например с Националните планове за действия);
 - и между изследванията, практиката и политиката, чрез съвместна работа и обмяна на иновации и добри практики и политики.
- Да предоставят информация за осъществения напредък и бъдещите действия за развитие на ПОО, като се включат всички ключови фигури на национално равнище. Тази информация да бъде интегрална част от двугодишните доклади “Образование и обучение 2010”, в контекста на прилагането на стратегиите за учене през целия живот.
- Да развиват тесни взаимоотношения с ключовите институции и организации, включително социалните партньори, на европейско, национално, регионално и местно равнище, съобразявайки се с “Рамката за действия за развитие на компетенциите и квалификациите през целия живот” на социалните партньори.
- Да използват текущата програма Леонардо да Винчи и бъдещите програми за съвместни действия в областта на ученето през целия живот, с цел подпомагане, изпробване и прилагане на иновативни дейности при осъществяването на реформите в ПОО.

